



HVERT MØTE MED ET MENNESKE ER UNIKT

GRESVIK IFS TOPPDOMMER, **HENRIK PETERSEN**, 27 ÅR, FORTELLER AT RELASJONER SKAPES DER OG DA, I MØTE MELLOM MENNESKER – I SITUASJONEN. PÅ DEN MÅTEN SKAPES OGSÅ TILLIT, OG RESPEKT MELLOM MENNESKER. DET ER FØRST DA, JEG OGSÅ, KAN VURDERE MEG SELV, - JEG VENDER SPEILET, FOR Å SE HVORDAN RELASJONENE STYRKES, FOR JEG TROR PÅ AT VI MENNESKER BLIR TIL SAMMEN, SIER HENRIK.

TEKST: FRODE HOLSTAD HANSEN. FOTO: TERJE JENSEN.

DANNELSESVEIER OG OPPDRADELSE

Henrik Pettersen jobber til daglig, som pedagog i Sjøhagen FUS barnehage, hvor han hjelper og tilrettelegger for barna, på deres dannelsesvei. Han bidrar til å gi barna en best mulig start på livet. Han mener hovedansvaret for dannelsen foregår inni hver enkelt av oss, i samspill med de menneskene vi møter fra ulike miljøer på vår dannelsesvei. Oppdragelsen, den mener Henrik at foreldre og foresatte har et hovedansvar for.

I fritiden er Henrik toppdommer, han dommer for Gresvik IF, blant annet i Post-Nord- ligaen. Hans største opplevelse på fotballbanen til nå, er da han kjente på følelsene sine, da han var 4. dommer på Ullevål stadion, under en tippeligakamp mellom Vålerenga mot Tromsø.

I Gressvikings møte med Henrik, er både pappa Eilev og mamma Eva med. Eilev er selv dommer, og samtidig Fair Play- ansvarlig i GIF. Mamma har gjennom de seneste årene vært med på en del «runder» internt i familiens «indre dommerliv», der gode samtaler, om både regelverk og menneskelige faktorer, har fått en stor plass.

INTENSJONENE OG ÆRLIGHETEN I SPILLET.

Gressvikingen undrer seg, og er veldig nysgjerrig på hvordan dette varme mennesket, Henrik, klarer å forvalte den «kalde» regelboka, i sitt møte med medmennesker – både på, og utenfor banen.

– Å oppleve at intensjonen med dommergjerningen er god, det hjelper meg. Intensjonen med å ha en dommer er jo å beskytte spillerne, og selve spillet. Det er denne rammen av gode intensjoner vi dommere har ansvar for å holde alle innenfor. Lede kampene, management – innenfor disse gode intensjonene. Derfor skal vi dommere blant annet oppfordre til «Fair Play», det ligger i idrettens, og fotballens verdier. Vi ønsker å få frem ærligheten, at vi lærer oss til ikke å jukse oss frem mot våre ulike mål. Vi dommere vurderer faktisk hele tiden gjennom kampen spillernes intensjoner. Manglende respekt for spillets idealer, bør det reageres på, og da er forståelsen av konsekvenspedagogikk god å støtte seg til, synes jeg. Her kommer regelverket inn, at ulik atferd får ulike konsekvenser, - da er regelboka fin å støtte seg til – at det

er hjemmel i dommerreglene. I dommergjerningen ligger jo også makt, og for meg handler dette med makt om å forvalte denne makten på en god måte. Det innebærer i praksis at jeg samtidig, som jeg har et blikk mot regelboka, alltid forsøker å skape gode relasjoner til spillerne på banen, forteller Henrik

BARN OG BARNET I OSS MÅ IKKE UNDERVURDERES.

Henrik forteller at vi ikke må undervurdere barn, - barna selv, og «pakka», som barna får med seg på sin dannelsesvei fra barnehagen. Lek, danning, sosial kompetanse, mestingsfølelse, kjenne på ulike følelser, og ikke minst relasjonskompetanse. I barnehagen er vi gode i vårt møte med individet, vi er subjektorientert. Det handler om å se hver enkelt, ikke bare fellesskapet, prestasjon, eller resultat.

– Jeg håper, og tror jeg har med meg forståelsen for barn også inn i mitt møte med andre mennesker – også i rollen som dommer, og i mitt møte med spillerne på banen. Jeg tror generelt at vi bør ha mer fokus på det emosjonelle i relasjonene – både



på skolen, i samfunnet generelt - og på fritidsarenaer, som i fotball, eller håndball. Mitt inntrykk er at det å vinne, nå et oppsatt mål, er selve fokuset på prestasjonen. Det tar altfor stor plass i dagens samfunn, - det å vinne tar større plass enn selve kampen, og opplevelsene til hver enkelt på deres vei mot sine ulike mål. Det skaper et ytre press, også for oss dommere.

RELASJONELLE EGENSKAPER OG FERDIGHETER I PRAKSIS.

Hvordan klarer du konkret og praktisk det kunststykke å kombinere den «kalde» regelboka med varm menneskelighet når du er i relasjon til spillerne og de rundt, Henrik?

- Timing er viktig i kampløpet. Jeg forsøker alltid å være i forkant, gjennom gode forberedelser, og kjenner fort på meg «temperaturen» underveis i selve kampen. Jeg prøver ofte å kombinere pedagogikk og regelverk, for å håndtere situasjoner best mulig. Jeg «leter etter flyten» i kampen. Ibland må jeg ignorere småfeil, gi noen «personal warnings» på riktig måte, i forhold til den enkelte spiller, for vi er jo mange

ulike personligheter. Noen ganger varsler jeg i forkant, og lar fløyta «snakke», mens andre ganger er øyekontakt og kroppsspråk tilstrekkelig. Dette er ikke tilfeldig utvalgt av meg, men tilpasset situasjonen, og de ulike personlighetene, som er i situasjonen. Kommunikasjon er viktig, noen er gode på å lede seg selv - andre ønsker å bli ledet. Man merker tidlig hvem man får en god dialog med, men akkurat dette kan iblant også være krevende. Anerkjennelse for ulikheter, og tydelighet opplever jeg alltid, som viktig, det gir trygghet og flyt i situasjonene. Alt det relasjonelle er situasjonsbetinget. Den gode replikken er jo alltid velkommen, og noen ganger, ovenfor enkelte, er «verktøyet» humor, lek og glede, som «det der er bare tull, vet du» og andre ganger «neste gang får du det gule kortet!».

REPRESENTERER GRESVIK IF - BREDDE OG TOPP.

For fotballdommere er det i dag også klubb-skifter, overgangsvinduer og økonomi.

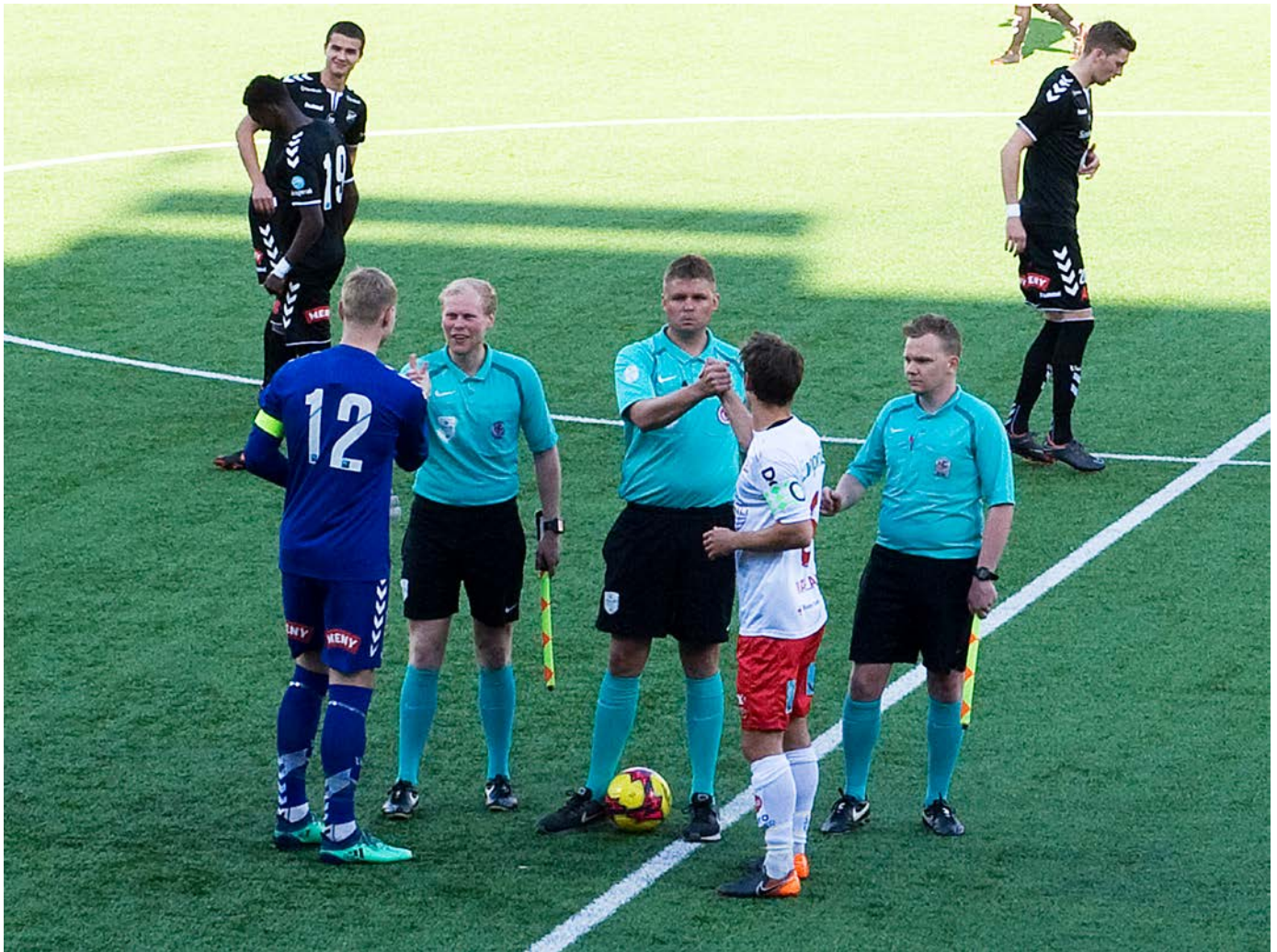
Henrik selv, er og blir Gresvikgutt, det er GIF, som er hans naturlige klubb å føle

tilhørighet til. Han ønsker å være i en klubb, som er «all right», og forteller blant annet at trivsel er en god ting med GIF. Henrik håper også å være et godt forbilde, og et synlig bevis på at Gresvik IF klarer å kombinere å være en breddeklubb, og samtidig aksepterer, og forhåpentligvis tilrettelegger for toppsatsning - for de som eventuelt selv måtte ønske det.

- Det er moro når jeg er ute og representerer Gresvik IF. Mange kjenner igjen klubben min, og fremsnakker klubbens ulike representanter, på ulike arenaer. Jeg skulle gjerne vært med på flere konkrete oppgaver i GIF nå, men tiden strekker dessverre ikke til. Jeg håper folk i GIF setter pris på at jeg er ute og representerer klubben. Jeg er stolt av klubben min, og håper at jeg bidrar til å skape et godt omdømme for Gresvik IF, sier Henrik.

HENRIK SIN HISTORIE OG ERFARINGER FRA SIN EGEN DANNELSESVEI

Hva er din historie, hvordan har din egen dannelsesvei vært ?



– Jeg har spilt fotball i GIF fra jeg var 5 år gammel, og fram til juniorivå.

Jeg innså vel da, at jeg aldri kom til å bli «proff», selv om fotball og tilhørigheten i klubbmiljøet, alltid har vært en stor del av min oppvekst.

Treneren til GIF-jentene, Freddy Formoe ble igangsetteren og pådriveren for min dommerkarriere. Det manglet dommer i en kamp, og Freddy sa; «prøv du da vel, Henrik!». Jeg prøvde meg, og det gikk veldig bra, så dermed var min dommerkarriere i gang. Det var utrolig moro, og jeg opplevde mestring og progresjon. Det er nok den viktigste indre motivasjonen min. Jeg liker best å lede meg selv – og oppdaget fort den friheten dommergjerningen ga meg. Nå kunne jeg selv velge, fikk større frihet til både treningstider, kamper og dømming. Det har blitt min måte å bidra til GIF og fotballen på. Underveis på «reisen», har spesielt dommerutvikler, Johnny Westby i NFF Østfold bidratt med verdifull kompetanse og veiledning. I tillegg har mamma og pappa vært en utrolig viktig støtte underveis, sier Henrik.

Den avgjørende indre motivasjon i

Jeg vender speilet, for å se hvordan relasjonene styrkes, for jeg tror på at vi mennesker blir til sammen

dommergjerningen har Henrik selv gleden av å oppleve. Men, i idrettens egenverdi - muligheter og utfordringer - ligger jo også ytre omstendigheter. Hvilke utfordringer og muligheter «der ute» vil Henrik trekke frem, som påvirkning på sin dannelsesvei så langt?

– Etter hvert dømte jeg spillere jeg hadde sterke relasjoner til, det kunne til tider være utfordrende. Spesielt det å dømme

spillere, som var mye eldre enn meg selv. Det å takle oppmerksomhet generelt, og media spesielt i kontroversielle situasjoner, feks en forside med bilde i Fredrikstad Blad for ca 10 år siden, hvor det stod at «DOMMEREN BIDRO TIL TAPET!» - det opplevde jeg som en personlig utfordring den gangen. Iblant er det sånn at relasjonen er god, men situasjonen kan være knalltøff, forteller Henrik.

Mulighetene da?

– Utover indre glede og motivasjon, og at jeg forstår verdien av å erkjenne eventuelle egne feil, så har jeg nå et kontaktnett med de dommerne i Norge, som jeg selv så opp til som barn og ungdom. Nå er jeg selv sammen med «gutter som vil», altså toppdommerne i Norge, og det er utrolig verdifullt og lærerikt. Egentlig har alle gode relasjoner jeg har fått gjennom fotballen vært viktige på min dannelsesvei. Det å kjenne på atmosfæren, og kamprammene på de ulike arenaene, er en utrolig opplevelse, som har gitt meg mange gode minner. Personlige møter med dommerkollegaene, både på, og utenfor banen, og samspillet oss i mellom, inneholder mange elementer av avansert samhandling, sier Henrik.



KJENNE PÅ DET SELV.

– Relasjoner skapes der og da, i møte mellom mennesker – i situasjonene. På den måten skapes også tillit, og gjensidig respekt mellom mennesker. Det er først da, jeg også kan vurdere meg selv, - jeg vender speilet, for å se hvordan relasjonene styrkes, for jeg tror på at vi mennesker blir til sammen, sier Henrik.

Gressvikingen tenker da at det kanskje er på den måten en innlevelse og økt forståelse for dommerrollen kan skapes blant spillere, trenere, ledere, publikum, og foreldre på sidelinja.

Har du konkrete forslag til alle utøvere i GIF så de kan forstå mer av en dommers uendelige vurderinger, og beslutninger, som skal tas, før det eventuelt blåses i fløyta innen et brøkdel av et sekund, Henrik?

– Jeg tror de må kjenne på det selv, føle det på kroppen. Spill av en sekvens fra spillet på to minutter, i løpet av de to minuttene finnes rundt femten ulike og mulige dommeravgjørelser å observere. Dommeravgjørelse, eller

la spillet gå? Du har ca. et halvt sekund på å avgjøre en eventuell reaksjon. Spol gjerne tilbake, reflekter – tok jeg riktig avgjørelse?

REKRUTTERING AV DOMMERE I GIF – SE TALENTENE, SKAP MILJØ OG TILRETTELAGTE RAMMER.

Det er ikke lett å finne dommertalenter, forteller pappa, Eilev Pettersen, Fair-Play- ansvarlig i Gresvik IF, og medlem av dommerutvalget i NFF Østfold. Han legger til at det skal gjennomføres klubbdommerkurs i klubben om ikke lenge, vi kan starte der, oppfordrer han. Det er viktig at dette ikke bare er planer i en skuff, men at disse planene blir gjennomført, sier Eilev. Klubben bør i praksis gjøre, som Freddy Forme gjorde – så talentet i Henrik.

Det er utrolig godt med mestringsfølelse, når man lykkes. Dommerutvikling og spillerutvikling er langt på vei det samme. Klubben oppfordres av pappa Eilev til å bli like gode i dommerutvikling, som ungdomsavdelingen er for tiden, med sin spiller- og

trenerutvikling.

– Jeg kan stille opp på et sånt klubbdommerkurs, skyter Henrik inn i samtalen.

Vokser i balanse mellom utfordring og støtte.

Gressvikingen har opplevd et utrolig fint mellommenneskelig møte mellom far, mor og sønn. Henrik har gitt av seg selv til Gresvik IF, og Gressvikingens lesere. Eilev har også skutt inn med verdifulle og reflekterte tanker underveis, om blant annet språkbruk, tanker, følelser, og hjemmel i regelboka osv. Men, alvoret synes å ligge i skyggen av all varm mellommenneskelighet og relasjonelle egenskaper og ferdigheter i denne familien.

– Vi har hatt utrolig mange positive opplevelser, turer/reiser og mye glede av hverandre, forteller mamma Eva. Det er samtidig også viktig å være til støtte de gangene hvor dommeren ikke har hatt en helt «god dag på jobben».

– Det er jo baaare fotball, sier Henrik og Eilev samstemt.